MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA IJODIY O'YINLARNING AHAMIYATI

Raximova Xosiyat Uralovna
Termiz davlat pedagogika instituti maktabgacha va boshlang'ich ta'lim fakulteti talabasi

Annotatsiya: Bolalarda intellektual rivojlanish, ularning xotiragi, muammolarni hal qilish va til ko'nikmalariga ta'sir qilish xususiyatlari haqida intellektual rivojlanishi, bolaning jamoaviy va hissiy ko'nikmalarini shakllantirishda ham ahamiyatga egaligi haqida ma'lumot berilgan. Misol uchun, empatiya, o'z-o'zini tartibga solish va insonlararo aloqalarni.
Kalit so`zlar: Empatiya, til ko'nikmalari, intellektual, ko'nikmalar, kommunikatsiya,intelektual-anglash, ijodiy o'yinlar,ijtimoiy aloqalar,"20 Savol",ta'limiy.

Maktabgacha yoshdagi bolalarda intelektual-anglash malakalarini shakllantirishdagi kommunikatsiya ko'nikmalarining ahamiyati hamda komunikkativ o'yinlardan foydalangan holda bolalar bilan faoliyat olib boriladi.Samarali kommunikatsiya ko'nikmalari bolalarga aloqalar qurish, fikrlarini ifoda qilish va boshqalarining qarashlarini tushunishga yordam beradi, ya'ni yaqinlari va o'qituvchilar bilan aloqalar orqali.Kuchli kommunikatsiya ko'nikmalari bolalarga o'z fikrlarini ifoda qilish, darsda muzokaralarga qo'shilish va buyruqlarni tushunishga imkonini beradi, ya'ni o'qishda muvaffaqiyatni oshiradi.Yoshdagi bolalar bosqichida mutaxassis kommunikatsiya ko'nikmalari kelajakdagi suhbatlar, prezidentatsiyalar va professional aloqalar uchun asos yaratadi.Ijodiy o'yinlar bolalarni muammolarni hal qilish va kritik fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda yordam beradi, masalan, jigsaw va strategiya o'yinlari.Ijodiy o'yinlar bilan shug'ullanish jamoatda hamkorlik, hamjamiyat va o'zaro kommunikatsiyani rag'batlantiradi, shuningdek, ijodiy o'yinlar empatiya va ijtimoiy aloqalarni rivojlantiradi.Hayoliy o'yinlarga qatnashish bolalarga o'z hissiyotlarini ifodalash va o'z-o'zini tartibga solish ko'nikmalarini rivojlantiradi, shuningdek, ruh va hissiyotlar yaxshilikka yordam beradi.

Intellektual rivojlanish uchun ijodiy o'yinlarni aniqlash bo'yicha bir necha misollar mavjud.

Kichik bolalar intellektual rivojlanishining ahamiyati.Xotirjamlik, mo'ljalardagi musteriler va jadvallar kabi o'yinlar orqali tushunchalarni shakllantirish, murakkablikni tan olish, va masalalar hal qilish, kichik bolalar uchun intellektual rivojlanish uchun ahamiyatli hisoblanadi.

Intellektual rivojlanish uchun ijodiy o'yinlar misollari:

Scrabble, shatranj, va Sudoku kabi o'yinlar bolalar uchun kritik fikrlash, muammolarni hal qilish, va qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun ajoyibdir.Intellektual rivojlanish uchun mos o'yinlarni tanlash uchun qo'llanma.O'yinlarning yoshiga muvofiqligi, tushunchaviy murakkablik, va ta'limiy qiymati hisobga olgan holda, o'yinlarning bolalar intellektual rivojlanishiga samarali hissa qo'shishini ta'minlash uchun o'rganish zarurdir.

Maktabdagi sinflarda ijodiy o'yinlarni amalga oshirish Ijodiy o'yinlarni qo'llashning foydasi So'z qimirlari va hikoyalar kabi o'yinlardan foydalanish, yosh o'quvchilarda kritik fikrlashni, muammolarni hal qilishni va til rivojlanishini rag'batlantiradi.Samarali ijodiy o'yinlarning misollar"Simon deydi" deb nomlangan o'yin, buyruqlarni qabul qilish uchun, "Pictionary" - lug'atni rivojlantirish uchun va "20 Savol" - kritik fikrlash uchun sinflarda samarali o'quv o'yinlari.

Ijodiy o'yinlarni integratsiya qilish strategiyalari.O'qituvchilar o'yinlarni dars rejalariga integratsiya qilishlari, ularni o'rganish maqsadlari bilan moslashtirish, aniq buyruqlar berish

va o'yinlar so'nggi ko'rib chiqish va muzokaralariga imkon berish orqali amalga oshirishlari mumkin.

Intellektual rivojlanish uchun qiziqarli o'yinlar yaratish.

Kritik fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish

Bolalarni muammolarni hal qilish, tezlik, va o'ylash ko'nikmalarini rivojlantirish uchun mantiqiy o'yinlar, taskiyalar, va boshqalar kabi faoliyatlar bilan shug'ullanishga yo'l qo'yish.

Ijodiylik va tasavvurlarini rivojlantirish.Rassomlik, hikoya yozish, va rolyo'nalish kabi faoliyatlar orqali san'at ifodasini rag'batlantirish, bolalarda ijodiylik va tasavvurlarini rivojlantirishga yo'l qo'yish.

O'yin orqali kognitiv rivojlanishni rag'batlantirish

Ma'lumotli o'yinlar, xotira muammozlar, va interaktiv hikoyalar bilan kognitiv rivojlanishni rag'batlantirish va xotira, e'tibor, va til ko'nikmalarini rivojlantirish.

O'yinlar orqali hamkorlik va kommunikatsiyani o'stirish foydasi

O'yinlardan foydalanishning intellektual rivojlanishga foydasiSo'z bog'lash, xotira o'yini va rolli o'yin kabi o'yinlar kognitiv ko'nikmalarni yaxshilaydi va jamoatbilan ishlashni rag'batlantiradi.Intellektual rivojlanish uchun hamkorlik o'yinlarining misollar.Pictionary, Charades va Escape Rooms kabi o'yinlar muammolarni hal qilish va maqsadlarni erishish uchun kommunikatsiya va jamoatbilan ishlashni talab qiladi.

O'yinlar asosida o'qitishni ta'lim muhitida tatbiq etish.O'qituvchilar o'yinlar asosida faoliyatlarini dars rejalariga integratsiya qilishlari bilan talabalar o'rtasida hamkorlik, nazariy tafakkur va kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantirishlari mumkin.O'yin asosida o'rganish samaradorligini baholash.O'yin asosida o'rganish talabalarda kritik fikrlash qobiliyatlari, muammolarni hal qilish ko'nikmalarini va bilimni saqlashda yaxshilashga yordam berishi mumkin.Muvaffaqiyatli o'yin asosida o'rganish misollari ta'limiy video o'yinlar tarkibiga "Minecraft" kabi.O'yin asosida o'rganishning samaradorligi talaba qatnashishi, akademik natijalari va bilimni amaliy hayotda qo'llab-quvvatlash kabi metrikalar orqali baholanadi.O'yin asosida o'rganish samaradorligini baholashda standartlashtirilgan metrikalar, baholashda potentsial ta'sir va talabalarning o'rganish natijalariga uzun muddatli ta'sirni o'lchashda qiyinliklar mavjud.Bolalar o'quv o'yinlari bilan bog'liq qurilmalarga va internetga kirishga ega bo'lishi muhimdir, bu amalga oshirishda muvaffaqiyatli bo'ladi.

Xulosa qilib shuni aytishimiz mumkinki,o’yinlar asosida o'rganish kritik fikrlash, muammolarni echish ko'nikmalarini va matematika va tabiiy fanlarda talaba motivatsiyasini oshirishganligi ko'rsatilgan.O'yinlar asosida o'rganishning kelajagi virtual realiti va o'zgaruvchan realiti kabi chet el texnologiyalarini integratsiyasi orqali ta'limda immersiv va interaktiv o'rganish tajribalarini yaratishni o'z ichiga oladi.O'yinlar asosida o'rganishning kelajagi virtual realiti va o'zgaruvchan realiti kabi chet el texnologiyalarini integratsiyasi orqali ta'limda immersiv va interaktiv o'rganish tajribalarini yaratishni o'z ichiga oladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1.Shavkat Mirziyoyev “Taraqqiyot yo‘limizning shiddati oshaveradi tavsiyalar”
2.Tasviriy Oyina ijodiy uyushmasi Toshkent -2019 75bet.
3.Fotima Qodirova, Shoista Toshpo‘latova, Nargiza Qayumova, Malohat A’zomava. “Maktabgacha pedagogika” Tafakkur nashriyoti Toshkent -2019 683bet
4. Z.T.Nishonova, F.N.Vahobova. S.T.Madaliyeva “Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi” Faylasuf nashriyoti 2013-2017 496bet.
5.I.V.Grosheva, L.G.Evstafeva, D.T.Mahmudova, Sh.B.Nabixonova, S.V. Pak, G.E.Djanpeisova “Ilk qadam”Davlat o‘quv dasturi Toshkent -2018 30bet

6.O‘zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshidagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablari 2018- yil 18-iyun
7.577-сон 12.07.2019. O„quvchilarni psixologik-pedagogik qo’llab-quvvatlash ishlarini yanada takomillashtirish to‘g’risida

WORDLY KNOWLEDGE